

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110216783
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1110216783.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Mészárosovej a členov senátu JUDr. Silvie Walterovej a Mgr. Zity Leimbergerovej v právnej veci žalobcu: O. A. X. F. W. I. G. , D.Ý. W. XX.XX.XXXX, H. N. A. Č.. XX, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., IČO: 47 234 466, Košice, Kuzmányho č. 29, za ktorú koná JUDr. Peter Rybár, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV (vo veci Okresného súdu Bratislava I) zo dňa 7. novembra 2017, č. k. 26 C 56/2010-338, takto

rozhodol:

Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV (vo veci Okresného súdu Bratislava I) zo dňa 7. novembra 2017, č. k. 26 C 56/2010-338, vo výroku II. p o t v r d z u j e a vo výroku III. z r u š u j e a v tomto rozsahu v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 7.11.2017, č. k. 26 C 56/2010-338, zamietol žalobu o určenie neplatnosti úverových zmlúv č. XXXXXXXX zo dňa 20.1.2002, č. XXXXXXXX zo dňa 1.3.2003, č. XXXXXXXX zo dňa 20.10.2014, č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, v časti poplatku za úver, iných poplatkov, zmluvných pokút a úrokov z omeškania (výrok I.), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.742,30 € s 9 % úrokom z omeškania ročne od 4.6.2010 do zaplatenia, všetko do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania vo výške 50 %. Rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke ustanoveniami § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 54 ods. 1, § 3, § 39, § 41, § 451 ods. 1, ods. 2, 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“). Po vecnej stránke rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalobca sa v prejednávanej veci domáhal určenia neplatnosti úverových zmlúv č. XXXXXXXX zo dňa 20.1.2002, č. XXXXXXXX zo dňa 1.3.2003, č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2004 a č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, vydania bezdôvodného obohatenia z týchto zmlúv spolu s úrokom z omeškania a zaplatenia sumy vo výške 1.799,82 € titulom primeraného finančného zadostučinenia. Žalobu odôvodnili tým, že prostredníctvom obchodného zástupcu v priebehu rokov 2002 až 2006 podpísal ako spotrebiteľ so žalovaným ako poskytovateľom služby celkom štyri zmluvy o úvere, ktoré aj splatil. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o úverové zmluvy podpísané pred niekoľkými rokmi, pri sťahovaní došlo k ich zničeniu, z toho dôvodu nemá možnosť tieto zmluvy súdu predložiť. Navrhol, aby súd vyžiadal uvedené úverové zmluvy od žalovaného. Uviedol, že samotné zmluvy o úvere sú neplatné, nakoľko sa priečia dobrým mravom, poukazujúc aj na smernicu rady 93/13 EHS zo dňa 5.4.1993 (uverejnenú v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev L95/29), z ktorej vyplýva, že

zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežnou formulovanou štandardnou zmluvou.

V danom prípade mal žalobca uzatvoriť podmienku plnenia úroku z omeškania so žalovaným vo výške 91,25 % ročne, ktorá nebola individuálne dohodnutá, pričom podmienka jeho platenia bola navrhnutá ešte predtým, ako bol spotrebiteľ schopný ovplyvniť jej podstatu. Táto podmienka nebola ani priamo uvedená v zmluvách, ale nachádzala sa vo formulári Všeobecnej podmienky poskytnutia úveru. Zároveň uviedol, že zmluvy o úvere neobsahujú údaj o RPMN.

1.2. V priebehu konania žalobca navrhol zmenu bodu 2. žalobného petitu a to tak, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie, a to nasledovne: zo zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa 20.1.2002, vo výške 276,66 € s 13 % úrokom z omeškania ročne od 2.5.2003 do zaplatenia, zo zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa 1.3.2003, vo výške 437,46 € s 9 % úrokom z omeškania ročne od 19.8.2004 do zaplatenia, zo zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2004, vo výške 615,46 € s 6 % úrokom z omeškania ročne od 23.11.2005 do zaplatenia, zo zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, vo výške 470,24 € s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 30.1.2007 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 19.5.2011 pripustil zmenu žalobného petitu, pričom body 1. a 3. žalobného návrhu zostali nezmenené.

1.3. Následne žalobca navrhol zmenu petitu a domáhal sa vydania rozhodnutia, ktorým súd vyhlási úverové zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa 20.1.2002, č. XXXXXXXX zo dňa 1.3.2003, č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2014, č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, v časti poplatku za úver, iných poplatkov, zmluvných pokút a úrokov z omeškania za neplatné a žalovaný je povinný do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 1.742,03 € spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.742,03 € od 4.6.2010 do zaplatenia. Uznesením zo dňa 3.6.2015 súd prvej inštancie pripustil zmenu žalobného petitu. Zároveň uznesením č. k. 26 C 56/2010-245, zo dňa 3.6.2015, vylúčil časť návrhu týkajúcu sa zaplatenia sumy vo výške 1.799,82 € titulom primeraného finančného zadosťučinenia na samostatné konanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.7.2015.

1.4. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. K neplatnosti zmluvy o úvere okrem iného poukázal na ustanovenie § 387 a nasl. Občianskeho zákonníka a vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa žalovaného pri práve na vrátenie plnenia uskutočňovaného podľa neplatnej zmluvy začína premlčacia doba plynúť odo dňa, kedy k plneniu došlo, t. j. začiatok premlčacej doby sa viaže výlučne na objektívnu skutočnosť. Uviedol, že z predložených dôkazov žalobcu jednoznačne vyplýva, že dlh zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX bol žalobcom uhradený v celom rozsahu dňa 21.1.2002, zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX v celom rozsahu dňa 19.8.2004 a zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX dňa 20.9.2005, právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je tak premlčané. Pokiaľ ide o poslednú štvrtú zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, žalovaný uviedol,

že žalobca vedomý si záväzkov z predmetnej zmluvy o úvere dobrovoľne uhradil po dlhu splatnom dňa 12.7.2006 platbu vo výške 866,58 € a dňa 29.1.2007 platbu vo výške 1,99 € bez toho, aby si žalovaný musel zabezpečiť za účelom návratnosti svojej pohľadávky exekučný titul. Žalovaný považoval tvrdenia žalobcu o neznalosti zmluvných podmienok za účelové a nepravdivé, nakoľko uviedol, že so žalobcom uzatvoril celkom 5 zmlúv o úvere, z toho 4 zmluvy majú byť uhradené v celom rozsahu. Žalovaný zároveň uviedol, že uvedené zmluvy nie je možné považovať za zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch (platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, t. j. 21.1.2002, 1.5.2003, 22.10.2004 a 20.2.2006). V súvislosti s tvrdeniami žalobcu o neprimerane vysokých úrokoch z omeškania žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.5.1996, sp. zn. 3 Obdo 3/96, v zmysle ktorého nie je možné odvodiť pre obchodné záväzkové vzťahy obmedzenie výšky úrokovej sadzby, ktorú si môžu zmluvné strany dohodnúť. Poukázal zároveň aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 34/2004, zo dňa 21.12.2004, sp. zn. 2 Obdo 26/2004, zo dňa 22.9.2005 a sp. zn. 2 Obdo 28/2004, zo dňa 22.9.2005. K uplatnenému nároku žalobcu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalovaný uviedol, že predmetná suma (duplicitne) korešponduje s požadovaným vrátením bezdôvodného obohatenia v zmysle výroku II. žalobného petitu.

1.5. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že zmluvy o úvere je potrebné chápať ako spotrebiteľské zmluvy, ktoré sa majú spravovať ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Podľa žalobcu je objektívna premlčacia doba v uvedených zmluvách 10-ročná, nakoľko zo strany žalovaného ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Žalovaný podľa názoru žalobcu použil nekalú obchodnú prax a neumožnil mu prostredníctvom RPMN porovnať výhodnosť úveru na trhu oproti iným produktom a použil neprijateľné podmienky, ktoré potvrdila aj Európska komisia, žalovaný mal použiť nekalú prax a neprimerane vysokú výšku úroku, až

96 % p. a. K námietke premlčania žalobca uviedol, že o vzniku bezdôvodného obohatenia sa dozvedel až potom, čo začal v roku 2010 vykonávať svoju činnosť v združení na ochranu práv spotrebiteľa a dozvedel sa o nezákonných postupoch žalovaného pri uzatváraní zmlúv so spotrebiteľmi. Zároveň uviedol, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná (preukázaná) a nie len predpokladaná vedomosť, teda taká, kedy sa žalobca dozvedel také skutočnosti, ktoré mu umožnia uplatniť právo žalobou na súde.

1.6. Žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení, že zmluvy o úvere č. XXXXXXXX, č. XXXXXXXX, č. XXXXXXXX a č. XXXXXXXX, ktoré sú uhradené v celom rozsahu, sú neplatné v časti poplatku za úver, iných poplatkov, zmluvných pokút a úrokov z omeškania. Poukázal na to, že v čase uzavretia týchto zmlúv o úvere neboli v Občianskom zákonníku ustanovenia § 52 a nasl. týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv, z ktorých nesprávne vychádza žalobca. Tieto ustanovenia nadobudli platnosť a účinnosť až dňom 1.4.2004. Dôvodil, že v zmluvách o úvere neuvádzal údaj o RPMN, nakoľko predmetné zmluvy o úvere nebolo možné podriaďiť pod právnu úpravu zákona č. 258/2001 Z. z. v znení platnom v čase uzatvárania jednotlivých zmlúv, poukazujúc pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 43 Cob 271/09 a sp. zn. 43 Cob 224/08, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Cob 406/06.

1.7. Po vykonaní dokazovania, zistení skutkového stavu a jeho právnom vyhodnotení súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh žalobcu je čiastočne dôvodný. Pokiaľ ide o určenie, že zmluvy o úvere sú neplatné, súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pričom jeho zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Tento záujem je spravidla daný v prípade, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by právne postavenie žalobcu bez takéhoto určenia bolo neisté. Podľa súdu prvej inštancie žalobca naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti zmlúv o úvere nijako nezdôvodnil, uviedol iba, že považuje zmluvy o úvere za neplatné v súvislosti s § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, pretože sa priečia dobrým mravom. Súd prvej inštancie poukázal aj na skutočnosť, že platby za poskytnutý úver už boli vykonané, t. j. žalobcom uhradené spolu s poplatkom, čo znamená, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmlúv o úvere, ak platby za poskytnutý úver už boli žalovanému uhradené. Žaloba domáhajúca sa určenia podľa § 80 písm. c) O.s.p. nemôže byť spravidla opodstatnená tam, kde je možné žalovať na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b) O.s.p. Naliehavý právny záujem môže byť spravidla daný v prípadoch, kde by bolo možné žalovať na splnenie povinnosti, čo je v danom prípade bezpredmetné. Súd prvej inštancie preto žalobu v časti o určenie neplatnosti zmlúv o úvere, z dôvodu nedostatku naliehavého záujmu na požadovanom určení, zamietol.

1.8. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 20.1.2002, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 €, titulom jeho splatenia žalobca, spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 647,66 €, ďalej zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 1.3.2003, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 €, titulom jeho splatenia žalobca spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 835,79 €, ďalej zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2004, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 €, titulom jeho splatenia žalobca, spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 983,92 €, ďalej zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 22.2.2006, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 €, titulom jeho splatenia žalobca, spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 868,57 €.

1.9. Po oboznámení sa s obsahom zmluvy súd prvej inštancie konštatoval, že táto má charakter zmluvy spotrebiteľskej a v prejednávanej veci sa jedná o spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj zákona č. 258/2001 Z. z. Na uvedené nemá vplyv ani tvrdenie žalovaného o tom, že žalobcovi nemožno takéto postavenie priznať, pretože z obsahu zmluvy je zjavné, že žalovaný poskytuje svojim klientom peňažné prostriedky síce dočasne, avšak na základe zmluvy o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, poukazujúc na § 269 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré má byť svojou povahou ustanovením kogentným, teda v predmetných zmluvách o úvere nemusela byť ako podstatná náležitosť dohodnutá o. i. aj ročná percentuálna miera nákladov, a teda žalobca nemá postavenie spotrebiteľa. Súd prvej inštancie nesúhlasil s argumentáciou žalovaného, žalobca ako dlžník bol označený menom, dátumom narodenia, rodným číslom a trvalým bydliskom. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca bol v čase uzavretia zmluvy o úvere zamestnancom policajného zboru a finančné prostriedky na výkon svojho povolania nepotreboval. V danom prípade ide nielen o spotrebiteľskú zmluvu, ale aj o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve o úvere nie je uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), čo bol v čase uzatvárania tejto zmluvy povinný údaj v zmysle zákona o

spotrebiteľských úveroch. S neuvedením ročnej percentuálnej miery nákladov sa nespája neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, jej neuvedenie má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatku. Aj keby zmluvné strany uzatvorili predmetnú zmluvu o úvere podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, nie je táto skutočnosť prekážkou prednostnej aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.742,03 € je dôvodná, nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podľa § 4 ods. 2 zákonom stanovené náležitosti, napr. údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), ktorá je vyjadrením skutočnej ceny spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, výšku, počet a termíny splátok, priemernú hodnotu RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, atď. Ak zmluva neobsahuje náležitosti vyplývajúce z § 4 ods. 2 citovaného zákona, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že sa na uvedené poplatky a úroky neprihliada. Zmluva uzavretá medzi stranami sporu všetky náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje, poskytnutý úver je teda bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na právnu fikciu, podľa ktorej sa poskytnutý úver považoval za bezúročný a bez poplatkov, je plnenie prijaté žalovaným od žalobcu plnením bez právneho dôvodu, a teda ide o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré musí vydať.

1.10. Žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.593,32 € a žalobca mu titulom splatenia úveru zaplatil sumu vo výške 3.335,94 €, preto sa žalobca oprávnenne domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného vo výške 1.742,03 €, o ktorú sumu sa žalovaný bezdôvodne obohatil, a to plnením žalobcu bez právneho dôvodu, keďže predmetná zmluva neobsahovala náležitosti vyplývajúce z § 4 ods. 2 citovaného zákona, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že sa na uvedené poplatky a úroky v zmysle uvedenej právnej fikcie neprihliada.

1.11. Vo vzťahu k priznanému úroku z omeškania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dôvodil, že úroky z omeškania možno priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Nakoľko v Občianskom zákonníku pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je ustanovený čas splnenia, je treba podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že dlžník je povinný vydať bezdôvodné obohatenie prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie. Keďže v danom prípade nedošlo k požiadaniu skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu. Dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe však nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému. Žaloba bola žalovanému doručená dňa 21.5.2010, nakoľko si žalobca uplatnil úroky z omeškania až odo dňa 4.6.2010, t. j. odo dňa vypracovania vyjadrenia k žalobe zo strany žalovaného, súd prvej inštancie priznal úrok z omeškania od tohto dátumu. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalovaný nerozporoval výšku uhradených platieb. Žalobcovi tak vznikol v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka nárok aj na úroky z istiny. Súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi i úrok z omeškania od 4.6.2010, kedy bol žalovaný nesporne v omeškaní, a to vo výške 9 % ročne až do zaplatenia, keď základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola v období od 13.5.2009 do 12.4.2011 vo výške 1 % (8 % + 1 %).

1.12. Vo vzťahu k námietke premlčania nároku žalobcu, ktorú vzniesol žalovaný, súd prvej inštancie uviedol, že pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia plyní jednak subjektívna dvojročná premlčacia doba plynúca odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, a jednak objektívna trojročná premlčacia doba plynúca odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. desaťročná pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení. V danom prípade však podľa názoru súdu prvej inštancie bolo potrebné aplikovať desaťročnú premlčaciu dobu, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného považoval za úmyselné. Tvrdenie žalovaného, že pri poskytovaní úveru sa nedopustil úmyselného konania, vyhodnotil ako nepreukázateľné a nepresvedčivé. Vzhľadom na to, že žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel až v priebehu roka 2010, žaloba je podaná aj v rámci dvojročnej subjektívnej doby. Keďže tak subjektívna dvojročná doba, ako aj objektívna desaťročná premlčacia doba, boli zachované, žaloba bola na súde podaná včas. Žalovaný má dlhodobu v predmete činnosti ako nebankový subjekt poskytnutie úverov a jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvárania zmlúv už niekoľko rokov platí pri spotrebiteľských úveroch úprava vyžadujúca uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov, ktorá umožňuje spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Žalovaný v období od 20.1.2002 do 22.2.2006 uzatvoril so žalobcom štyri zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom ani v jednej z nich údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov neuviedol. Takéto dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu.

1.13. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie tým, že nakoľko pomer úspechu k neúspechu je približne rovnaký, z tohto dôvodu priznal náhradu trov konania v pomere 50 %. Citoval ustanovenia § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

2.1. Proti výrokom II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 25.1.2023, č. k. 26 C 56/2010-488, právoplatným dňa 1.2.2023 (vydaným na základe návrhu žalovaného na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, podaným spolu s odvolaním proti rozsudku súdu prvej inštancie; č. l. 373 a nasl. spisu), žalovanému odpustil zmeškanie lehoty na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie. Žalovaný odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. a tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. a tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. a tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní konštatoval, že žalobca si v konaní uplatnil bezdôvodné obohatenie vo výške 1.742,30 €, ktoré mu boli v súdom priznané napriek tomu, že nedoložil úplné a relevantné dôkazy na podporu svojho tvrdenia, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil o žalovanú sumu. Poukázal aj na skutočnosť, že žalobca bol sám v omeškaní s úhradou istiny poskytnutého úveru pri zmluve č. XXXXXXXX zo dňa 1.5.2003, odo dňa 12.8.2003, vzhľadom na čo mu patril popri istine aj zákonný úrok z omeškania a zmluvná pokuta. Rovnako bol žalobca v omeškaní s úhradou istiny pri zmluve č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2004, odo dňa 20.12.2014, vzhľadom na čo patril žalovanému popri istine aj zákonný úrok z omeškania, žalobca bol v omeškaní s úhradou istiny aj pri zmluve č. XXXXXXXX zo dňa 20.2.2006, odo dňa 23.4.2006, vzhľadom na čo patril žalovanému popri istine aj zákonný úrok z omeškania a zmluvná pokuta. Odvolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že uvedené skutočnosti konajúci súd nijakým spôsobom nezohľadnil, i keď na ne žalovaný vo svojich vyjadreniach poukázal. Ďalej vytýkal súdu prvej inštancie, že odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa zákonom stanovené podmienky, v zmysle ktorých v odôvodnení rozhodnutia súd musí stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Zároveň mal súd dbať na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I ÚS 226/03), v zmysle ktorej treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych opravných prostriedkov. Poukázal aj na znenie Čl. 2 ods. 3 C.s.p. a § 220 ods. 2 C.s.p., ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 32/2013, 4 M Cdo 6/2013, 2 M Cdo 24/2012, 7 Cdo 69//2013, 2 Cdo 11/2010, 2 Cdo 170/2005.

2.2. Žalovaný zdôraznil, že v konaní uplatnil námietku premlčania žalobou uplatneného nároku. Dôvodil, že vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobca v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka môže domáhať v subjektívnej (dvojočnej) lehote, najneskôr však do uplynutia 3-ročnej objektívnej premlčacej lehoty. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Podľa žalovaného rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko ako uvádza vo svojom vyjadrení žalobca, ako aj v odôvodnení rozsudku Okresný súd Prešov, subjektívna premlčacia lehota začala plynúť odo dňa, kedy sa žalobca od svojho právneho zástupcu dozvedel, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Odvolateľ poukázal na § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého najneskôr sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky. To znamená že, ak uplynie trojročná objektívna premlčacia lehota, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Objektívna premlčacia doba je stanovená ako maximálna lehota na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Objektívna premlčacia doba začne plynúť od okamihu, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, v danom

prípade kedy boli jednotlivé splátky uhradené v prospech žalovaného. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Ak sa teda plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo. To znamená, že každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má svoj samostatný „právny osud“, premlčuje sa samostatne (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 14. decembra 2006, sp. zn. 33 Odo 52/2005). Podľa odvolateľa k premlčaniu došlo v rámci trojročnej premlčacej lehoty v celom rozsahu zo zmluvy č. XXXXXXXX dňa 26.6.2005, zo zmluvy č. XXXXXXXX dňa 19.8.2007, zo zmluvy č. XXXXXXXX dňa 20.9.2008 a zo zmluvy č. XXXXXXXX dňa 29.1.2010. Podľa odvolateľa žalobca nijako skutkovo nepreukázal možnosť uplatnenia 10-ročnej premlčacej lehoty. V tomto smere poukázal na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22.9.2015, sp. zn. 13 Co 567/2015, zo dňa 22.9.2015, sp. zn. 13 Co 557/2015, zo dňa 15.3.2016, sp. zn. 13 Co 90/2015, zo dňa 31.1.2017, sp. zn. 12 Co 517/2015 a ďalej na rozsudky totožného súdu zo dňa 30.3.2017, sp. zn. 12 Co 229/2015, zo dňa 21.2.2017, sp. zn. 14 Co 456/2016, zo dňa 23.2.2017, sp. zn. 12 Co 429/2015, zo dňa 28.2.2017, sp. zn. 12 Co 251/2016, Okresného súdu v Prešove zo dňa 28.2.2017, sp. zn. 15 C 274/2014, zo dňa 16.3.2017, sp. zn. 15 Csp 14/2016, v zmysle ktorých na žalobcovi spočíva dôkazné bremeno preukázania úmyslu zo strany žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu. Žalovaný nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že sa právo nepremĺčalo, pretože neuplynula 10-ročná premlčacia doba. V desaťročnej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí, aby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Podmienky na 10-ročnú premlčaciu dobu nie sú splnené a platí 3-ročná objektívna premlčacia doba aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že by žalovaný mal úmysel bezdôvodne sa obohacovať vo vzťahu k plneniu vyplývajúcejmu zo zmlúv uzavretých medzi stranami sporu, a že by tento úmysel existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia. K preukázaniu úmyslu na strane žalovaného nepostačuje len tvrdenie, že žalovaný v čase uzavretia zmlúv neuviedol v zmluvách RPMN. Žalobca mal možnosť oboznámiť sa s právnymi predpismi, teda mal možnosť nedovolené úroky, či poplatky nezaplatiť. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale je potrebné v každom prípade s poukazom na okolnosti uzatvárania zmlúv preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia týchto zmlúv a prijatia plnenia na ich základe skutočne vedel, alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalovaný uzatvoril so žalobcom zmluvy podľa § 497 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľka, že na požiadanie dlžníčky poskytne v jej prospech peňažné prostriedky čo do určitej sumy a dlžníčka sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Žalovaný skutočne chcel získať odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný zaoberal a zaoberá a na ktorú má oprávnenie, nakoľko mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi účastníkmi nebolo sporné. Táto skutočnosť ale nedokazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv v rokoch 2002, 2003, 2004 a 2006, ani v čase prijatia platieb od žalobcu nemohol vedieť ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr posúdi súd ňou uzavreté zmluvy ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona č. 258/2001 Z. z. Podľa odvolateľa mal súd žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

2.3. Odvolateľ v odvolaní ďalej uviedol, že o vadu, ktorá je z hľadiska § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane konania jej procesné práva, ktoré jej právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci ide z dôvodu, že odvolateľ oprávnené vo svojom odvolaní vytyka, že rozhodnutie je zmätočné. Vzhľadom na uvedené je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, čím došlo v konaní pred súdom prvej inštancie k takej vade konania, na ktorú odvolací súd v zmysle § 380 ods. 2 C.s.p. prihliada z úradnej povinnosti. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov patrí medzi vady konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., pretože znemožňuje strane brániť sa proti príslušnému rozhodnutiu. Takto je odňatá postupom súdu možnosť konať pred súdom, čo je dôvodom zrušenia rozhodnutia. Žalovaný poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13.4.2011 č. k. III. ÚS 322/2010-37 podľa ktorého „Ústavný súd zdôrazňuje, že záruky nezávislosti majú aj psychologickú povahu. Súd musí byť nielen fakticky nezávislý, ale musí sa tak javiť aj v očiach strán. Táto zásada sa vzťahuje aj na orgány,

ktoré vykonávajú aj niektoré právomoci všeobecného súdu. Ide o tzv. teóriu zdania, ktorá sa viaže na rozhodovanie o zaujatosti súdneho orgánu, ak keď neexistuje dôvod na subjektívnu zaujatosť.“

2.4. Žalovaný nesúhlasil ani s postupom súdu, ktorým na základe tvrdenia žalobcu, že je zamestnancom policajného zboru vyhodnotil, že úvery nemohli byť poskytnuté na účely výkonu povolania. Žalobca a každý zamestnanec môže predsa popri zamestnaní absolvovať rôzne kurzy a školenia súvisiace s jeho povolaním. Žalobca navyše nijakým spôsobom nepreukázal, že peňažné prostriedky poskytnuté titulom zmlúv použil na spotrebiteľský účel, napr. kúpou tovaru alebo služieb predložením dokladu o úhrade. Úvahy súdu, ktorým všetky zmluvy posúdil ako spotrebiteľské, považuje žalovaný za svojvôľu, ktorá nekorešponduje s Čl. 15 C.s.p., ktoré upravuje princíp voľného hodnotenia dôkazov.

2.5. Odvolaciemu súdu odvolateľ navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.1. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca poukazujúc na to, že žalovaný svoje odvolanie podal oneskorene, preto navrhol, aby odvolací súd podané odvolanie v zmysle ustanovenia § 386 písm. a) C.s.p. odmietol. Nestotožnil sa s argumentáciou žalovaného, že predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie spĺňa parametre riadne a dostatočne odôvodneného rozhodnutia. Odôvodnenie rozsudku obsahuje nielen rozsiahlu úvodnú popisnú časť, z ktorej vyplýva čoho sa strany domáhajú, aké dôkazy vykonal a ako ustálil skutkový stav v prejednávanej veci, ale i spôsob a rozsah, akým sa súd prejednávanou vecou zaoberal, a tiež samotné právne posúdenie (vrátane citácie právnych predpisov, o ktoré sa opiera). Vo veci konajúci súd v tomto rozhodnutí zdôraznil spotrebiteľský charakter úverových zmlúv, vybočenie z pravidiel morálky a poukázal na nekalé obchodné praktiky v týchto zmluvách. Vo veci konajúci súd sa tak v tomto rozhodnutí dostatočne vysporiadal i s rozhodujúcimi argumentmi žalovaného, keď v ňom poukázal na jeho tvrdenia a na dôvody, pre ktoré jeho tvrdenia považuje za nedôvodné. V závere odôvodnenia vo veci konajúci súd uviedol aj dôvody, ktoré ho viedli k spôsobu rozhodnutia o trovách konania s poukazom na zákonné ustanovenia, z ktorých pri tom vychádzal.

3.2. K otázke dĺžky objektívnej premlčacej doby žalobca poukázal na to, že pre potrebu predmetného konania je dôležitým zavinenie úmyselné na získaní bezdôvodného obohatenia, preto je potrebné sa bližšie zaoberať len otázkou, kedy o úmyselné zavinenie ide. Súčasná právna veda rozlišuje úmyselné zavinenie priame a nepriame. Priamym úmyselným zavinením sa chápe také konanie daného subjektu, keď subjekt pri svojom konaní vedel, že svojím konaním porušuje svoju povinnosť a ohrozuje tým práva iného a chce túto povinnosť porušiť. Nepriamym úmyselným zavinením sa chápe také konanie daného subjektu, keď subjekt pri svojom konaní vedel, že môže porušiť svoju povinnosť a ohroziť tým práva iného a pre prípad, že k takejto situácii dôjde bol s tým uzrozumený. V prejednávanom prípade je potrebné dospieť k záveru, že na strane žalovaného bol pri získaní bezdôvodného obohatenia daný minimálne nepriamy úmysel sa bezdôvodne obohatiť. Z výpisu z obchodného registra (www.or.sr.sk) vyplýva, že žalovaný aktívne podniká na finančnom trhu v oblasti poskytovania úverov od 14.3.2001. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platný a účinný už od 1.10.2001 už od jeho prvej účinnosti obsahoval povinnosť uvedenú v ustanovení § 4 ods. 2), a to uvádzať v zmluvách o spotrebiteľskom úvere množstvo ďalších obligatórnych náležitostí takejto zmluvy (napr. údaj o termíne konečnej splatnosti, údaj o hodnote RPMN a pod.), pričom zároveň platí, že ak táto nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Predmetné zmluvy boli uzavreté v rokoch 2002-2006, kedy po celý čas platila zákonná, nevyvrátiteľná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov v prípade absencie takýchto obligatórnych náležitostí. O tom, že žalovaný v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy musel vedieť o svojej povinnosti uvádzať v úverových zmluvách tieto obligatórne náležitosti, svedčí okrem iného aj to, že v zmysle všeobecnej právnej zásady „neznalosť práva neospravedlňuje“ už dňom publikácie právneho predpisu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky je tento zákon známy každému, koho sa týka. Už len na základe uvedeného potom v čase uzatvárania predmetnej úverovej zmluvy žalovaný musel mať vedomosť o tom, že v jeho zmluvách musia byť uvádzané všetky náležitosti vyžadované ustanovením § 4 ods. 2) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom v opačnom prípade sa na jeho zmluvy bude hľadieť ako na bezúročné a bezpoplatkové. Ak sa aj napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žalovaný dožadoval od žalobcu plnenia aj v rozsahu týchto úrokov a poplatkov, potom v zmysle ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka musel vedieť aj to, že takýmto konaním sa bezdôvodne obohacuje na úkor žalobcu. To, že dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, potvrdzujú aj rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15.2.2018, sp. zn. 9 Co 115/2017, Krajského súdu Košice sp. zn. 11 Co 310/2016, Krajského súdu Nitra zo dňa 4.5.2017, č. k. 7 Co 306/2016-192. Žalobca ďalej poukázal na to,

že aj v prípade, ak by na prejednávany prípad nebolo možné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z., tak ako to uvádza žalovaný vo svojom vyjadrení, ustanovenie § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka síce umožňuje pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky, avšak aj napriek tomu, že táto výška úrokov nie je priamo zákonom limitovaná, nemožno dohodnúť akúkoľvek výšku úrokov. Výška úrokov nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi (v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pričom podľa právnej teórie, ako i praxe, pôjde o takýto stav v prípade, ak dohodnuté úroky presiahnu úrokovú mieru poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia dohody. Odmena na úrovni vyše 90 % ročne je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Akýkoľvek výklad, podľa ktorého, ak nebankový subjekt, ktorý dlhodobo extrémne nadsadzuje úroky ako odplatu vo formulárových zmluvách (ktoré sám pripravuje), nekoná úmyselne protizákonne, by viedol k nelegitímnej ochrane silnejšej zmluvnej strany. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je potrebné považovať dohodu o výške odplaty v miere vyše 90 % ročne z poskytnutých finančných prostriedkov za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Ide o skutočnosť všeobecne známu už bežnému občanovi, a preto nemožno pochybovať o vedomosti a teda minimálne o nepriamom úmysle profesionála - podnikateľa v oblasti poskytovania pôžičiek. Takmer všetky zmluvy žalovaného uzatvárané so spotrebiteľmi obsahujú nezákonné úroky, preto sa žalovaný nemôže dovoliavať toho, že o bezdôvodnom obohatení nevedel, pričom v čase uzavretia zmluvy so žalobcom mal žalovaný uzavretých niekoľko tisíc zmlúv tohto typu. Aj z rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že žalovaný už uzavrel niekoľko tisíc takýchto zmlúv, čo len svedčí o tom, že nemôže ísť o nedbanlivosť, nakoľko takmer všetky jeho zmluvy neobsahujú podstatné náležitosti, resp. obsahujú úroky v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedeného vyplýva, že na strane žalovaného bol tak daný minimálne nepriamy úmysel získať bezdôvodné obohatenie, a preto nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný nie je a na daný prípad je nutné aplikovať režim úmyselného bezdôvodného obohatenia a desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

3.3. K tvrdeniu žalovaného, že predmetné zmluvy o úvere uzatvorené medzi žalobcom a žalovaným nemožno považovať za zmluvy spotrebiteľské, a to z dôvodu, že boli uzavreté za účelom výkonu povolania žalobcu žalobca uviedol, že v prejednanom prípade ide jednoznačne o spotrebiteľské vzťahy medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom, nakoľko žalobca pri uzatváraní a plnení spotrebiteľských zmlúv nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z tohto dôvodu zmluvy o úvere mali obsahovať údaje, ktoré zákon o spotrebiteľských úveroch predpokladá ako obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a ich absenciu sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úverovej zmluvy. V tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 2.6.2013, č. k. II. ÚS 329/2013-15, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.4.2015, sp. zn. 3 M Cdo 14/2014. Žalobca v predmetných vzťahoch vystupuje ako spotrebiteľ, a teda je potrebné na dané vzťahy aplikovať osobitnú právnu úpravu - ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3.4. Žalobca poukázal na nutnosť dodržania princípu právnej istoty v zmysle Čl. 2 C.s.p., ako aj na ústavnú judikatúru (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06, IV. ÚS 209/2010, m. n. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Dôvodil, že podobne ESLP v rozsudku Beian proti Rumunsku konštatuje, že je v rozpore s princípom právnej istoty, ak súd v obdobných veciach rozhodne odlišne, pričom práve úlohou najvyššieho súdu je usmerňovať takéto rozdielne rozhodnutia. Vychádzajúc z faktu, že princípy právneho štátu sú princípmi ústavnými, a preto je súd (sudca) nimi viazaný, je jeho povinnosťou rešpektovať princíp právnej istoty a zabezpečiť jeho uplatnenie v rozhodovacej činnosti.

3.5. Odvolaciemu súdu navrhol, pre prípad, že by odvolanie žalovaného neodmietol, aby rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný tak, že má za to, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich predošlých podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu, a to najmä na podanom odvolaní.

5. Ďalšie vyjadrenia do spisu doručené neboli.

6. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať

dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 24. apríla 2024; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.), a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

7.1. Žalobca sa predmetným žalobným návrhom voči žalovanému domáha zaplatenia sumy 1.742,03 € s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Dôvodil, že so žalovaným uzatvoril zmluvy, na základe ktorých mu boli poskytnuté úvery. Zmluvy považoval za spotrebiteľské, podliehajúce režimu zákona č. 258/2001 Z. z. Keďže zmluvy neobsahovali zákonom predpísané podstatné náležitosti, poskytnuté úvery považoval za bezúročné a bez poplatkov. Sumy prevyšujúcej sumu poskytnutých úverov sa domáhal titulom bezdôvodného obohatenia.

7.2. V konaní pred súdom prvej inštancie zostalo nepochybné, že žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 21.1.2002, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 € (č. I. 104 spisu), titulom jeho splatenia žalobca, spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 647,66 €, ďalej zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 1.5.2003, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 € (č. I. 105 spisu), titulom jeho splatenia žalobca, spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 835,79 €, ďalej zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2004, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 € (č. I. 107 spisu), titulom jeho splatenia žalobca, spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 983,92 €, ďalej zmluvu o úvere č. 6070590 zo dňa 20.2.2006, podľa ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 398,33 € (č. I. 109 spisu), titulom jeho splatenia žalobca, spolu so sumou zvýšenou o príslušný poplatok, celkovo zaplatil 868,57 € (dôkaz o splatení úverov na č. I. 7, 8 spisu).

7.3. V danom spore vykonal súd prvej inštancie všetko navrhované dokazovanie, ktoré bolo potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 C.s.p., dospel k správnym skutkovým záverom, a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, keď na prejednávany prípad použil ustanovenia § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 54 ods. 1, § 3, § 39, § 41, § 451 ods. 1, ods. 2, 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. a zmluvy o úveroch, uzatvorené medzi žalobcom a žalovaným posúdil ako zmluvy spotrebiteľské. K rovnako správne záveru dospel súd prvej inštancie, keď konštatoval, že predmetné zmluvy o úvere neobsahujú všetky náležitosti požadované ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., úvery je preto potrebné považovať za bezúročné a bez poplatkov. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe vyhovel, súd prvej inštancie aj riadne odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

7.4. Žalovaný, ktorý v konaní vzniesol námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, v odvolaní predovšetkým namietal záver súdu prvej inštancie, že sa právo nepremlčalo, pretože neuplynula 10-ročná premlčacia doba. Konštatoval, že v desaťročnej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Dôvodil, že žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mal úmysel bezdôvodne sa obohacovať vo vzťahu k plneniu vyplývajúcejmu zo zmlúv uzavretých medzi stranami sporu, a že by tento úmysel existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd považuje predovšetkým za potrebné uviesť, že sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že predmetný spor medzi stranami má charakter spotrebiteľského sporu, predmetné zmluvy sú spotrebiteľskými zmluvami, nakoľko boli uzatvorené medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako veriteľom, ktorého predmetom činnosti bolo v čase vzniku zmluvného vzťahu aj poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov, a teda zmluvný vzťah strán sporu je vzťahom spotrebiteľským. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že keďže ide o spotrebiteľskú úverovú zmluvu, je na predmetnú vec potrebné aplikovať ustanovenia predpisov upravujúcich spotrebiteľské zmluvy (zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinný ku dňu uzatvorenia predmetných úverových zmlúv a Občiansky zákonník). K aplikácii 10-ročnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza nasledovné. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil konanie žalovaného ako úmyselné, nakoľko mal zákonnú povinnosť uviesť všetky obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere riadnym spôsobom a zrozumiteľne, pričom si musel byť vedomý dôsledkov konania v rozpore s

povinnosťami, ktoré mu ukladá zákon. Žalovaný ako obchodná spoločnosť, ktorej predmetom podnikania je aj poskytovanie spotrebiteľských úverov, je povinný pri vykonávaní svojej činnosti konať s odbornou starostlivosťou v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi. V prípade žalobcu tak však nepostupoval. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že nárok žalobcu premlčaný nie je. Sám žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že dlh zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX bol žalobcom uhradený v celom rozsahu dňa 21.1.2002, zo zmluvy o úvere č. 6070230 v celom rozsahu dňa 19.8.2004, zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX dňa 20.9.2005, pokiaľ ide o poslednú štvrtú zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, žalovaný uviedol, že žalobca po dlhu splatnom dňa 12.7.2006 platbu vo výške 866,58 € a dňa 29.1.2007 platbu vo výške 1,99 €, dobrovoľne uhradil. Žaloba bola podaná na súd dňa 9.4.2010, teda v desaťročnej premlčacej dobe. Súd prvej inštancie úmysel žalovaného odvodzoval od skutočnosti, že žalovaný si nesplnil svoju zákonnú povinnosť riadne uviesť podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej so žalobcom, pričom mal zákonnú povinnosť uviesť všetky obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere riadnym spôsobom a zrozumiteľne. Žalovaný si musel byť vedomý dôsledkov konania v rozpore s jeho zákonnými povinnosťami. Odvolací súd dodáva, že úmysel žalovaného sa prejavil v tom, že opakovane uzatváral zmluvy, ktoré obsahujú neplatné zmluvné dojednania (najmä o výške úrokovej sadzby) a ktoré neobsahujú riadne uvedenú výšku RPMN. Žalovaný si musel byť vedomý, že takéto zmluvy sa považujú za bezúročné a bez poplatkov, nakoľko mal pri vykonávaní svojej činnosti konať s odbornou starostlivosťou v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi. Napriek tomu k ich uzavretiu pristúpil a prijímal plnenia od žalobcu nad rámec istiny úveru. Odvolací súd zároveň poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (prvá komora) z 22.4.2021, vo veci C-485/19, LH proti Profi Credit Slovakia s. r. o., v zmysle ktorého „úmysel predajcu alebo dodávateľa, ktorý využil zmluvnú podmienku považovanú za nekalú, nemá vo vzťahu k právam spotrebiteľov vyplývajúcim z ustanovení smernice 93/13 žiadny význam, a to isté platí aj pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 smernice 2008/48. Preto spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z toho vyplýva, že možnosť predĺžiť trojročnú premlčaciu lehotu pod podmienkou, že spotrebiteľ preukáže úmysel predajcu alebo dodávateľa, ako je stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže vyvrátiť konštatovanie uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.“ S poukazom na citovaný rozsudok Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil vo svojom uznesení zo dňa 28.2.2022, sp. zn. 7 Cdo 268/2021 názor: „bod 42. ... vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Aplikácii uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 238/2017, zo dňa 18.10.2018, bráni princíp prednosti rozsudku Súdneho dvora EU C-485/19.“ Na základe citovanej judikatúry odvolací súd konštatuje, že žalobca nebol povinný preukazovať úmysel pri bezdôvodnom obohatení žalovaného ako veriteľa - podnikateľského subjektu v spotrebiteľských sporoch.

7.5. K odvolacej námietke žalovaného, podľa ktorej súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a rozhodnutie je zmätočné, odvolací súd uvádza, že z hľadiska zákonom vyžadovaných náležitostí na riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 220 ods. 2 C. s. p.) možno konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie spĺňa tieto zákonom vyžadované náležitosti. Z jeho obsahu je zrejmé, čoho sa žalobca predmetnou žalobou domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil, ako aj všetky podstatné dôvody, pre ktoré rozhodol tak, ako rozhodol. Odvolateľ preto nedôvodne namietal nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie.

7.6. Odvolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že len na základe tvrdenia žalobcu, že je zamestnancom policajného zboru vyhodnotil, že úvery nemohli byť poskytnuté na účely výkonu povolania. Odvolací súd k tomu uvádza, že zo žiadnej zo zmlúv o úvere, uzatvorených medzi žalobcom a žalovaným nevyplýva, že by mali byť úvery poskytnuté na účely výkonu povolania. Zo žiadnej zo zmlúv nevyplýva, aké je povolanie prijímateľa úveru a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním, či predmetom činnosti prijímateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Dôkaz o tom, že úvery mali byť poskytnuté na účely výkonu povolania v konaní predložený nebol.

8. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené odvolací súd výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 C.s.p.).

9. Žalovaný podal odvolanie aj proti výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento rozhodol tak, že žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania vo výške 50 %. Odvolací súd uvedený výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, poukazujúc na to, že odvolaciemu súdu nie je známy postup, akým súd prvej inštancie dospel k záveru, v zmysle ktorého má žalobca nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 50 %, úplne absentuje odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto opätovne rozhodnúť o nároku strán sporu na náhradu trov konania, aplikujúc zásadu úspechu v konaní a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p. Súd prvej inštancie zároveň rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

10. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).